Vrijdag, 29 Januari 1943

DAGBLAD

60ste Jaargang, No 3813

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Adm.: Tel., 1550. Redactie Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Asso. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Roosevelt ontmoet Vargas.

De Presidenten van de V. S. en Brazilië houden besprekingen in Natal.

Geallieerde oorlogsleiders confereren in Noord-Afrika.

Belangrijke ontwikkelingen in Middellandse Zeegebied verwacht.

Fransen in Sahara veroveren Gadames.

BESPREKINGEN TUSSEN MILITAIRE LEIDERS IN NOORD-AFRIKA.

Gemeld wordt, dat volgende op de bijeenkomst van President Roosevelt en Premier Churchill een oorlogsconferentie voor het Middellandse Zeegebied werd gehouden, welke werd bijgewoond door hoge militaire leiders van Groot Britannië en de Verenigde Staten. Deze tweede bespreking had plaats in het Hoofdkwartier van Generaal Dwight D. Eisenhower, den Noordamerikaansen bevelhebber over alle Geallieerde strijdkrachten in Noord-Afrika, en werd bijgewoond voor de Verenigde Staten door Generaal George C. Marshall, Stafhoofd van het Noordamerikaanse leger en Admiraal Ernst King en andere hoge officieren. Groot Britannië werd vertegenwoordigd door Veldmaarschalk Sir John Dill, Vice-admiraal Lord Louis de Mountbatten. Admiraal Sir Dudley Pound, Eerste Zeelord, Generaal Sir Harold Alexander en anderen. De besprekingen duurden twee dagen lang dag en nacht nadat Eisenhower zich naar het Oosten begeven had na besprekingen met Roosevelt en Churchill (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 28.1).

VERKLARINGEN VAN SECRETARIS VAN OORLOG STIMSON.

De Noordamerikaanse Secretaris van Oorlog Henry Lewis Stimson zeide, dat de Noordamerikaanse verliezen tot nu toe in Tunis in totaal 1258 doden, gewonden en vermisten bedragen. Hij zeide, dat onder de verliezen in Tunis behoren 226 mannen, die als vermist worden genoemd, doch waarvan bekend is, dat zij gevangen werden genomen. Voorts zijn er 211 doden, 532 gewonden en nog 289 vermisten. Hij zeide, dat nadere berichten over de uitval, die onlangs door Noordamerikaanse pantserstrijdkrachten werd gedaan, aantonen, dat 2 tanks verloren gingen, doch de vijand 25 man aan doden verloor en 150 aan gevangenen.

Met de opmerking, dat in alle oorlogsgebieden „al onze luchtoperties schitterende successen hebben behaald" zeide Stimson, dat gedurende de laatste 11 maanden van 1942 vliegers van het leger 1349 vijandelijke vliegtuigen neerschoten of waarschijnlijk vernietigden tegen verlies van 309 toestellen.

Stimson noemde de volgende feiten van wat hij beschreef als goed nieuws: De Duitse autoriteiten beginnen openlijk te spreken over haar nederlaag in Rusland, waar de Russische verdediging van Stalingrad en de daaropvolgende offensieven van het Rode leger volgens Stimson een der beslissende slagen van de oorlog vertegenwoordigen. Rommels astroepen in Tripolitanië zijn in volle vlucht na Tripoli zonder strijd te hebben opgegeven. Op zijn minst 1 divisie is Tunis reeds binnengetrokken. De Franse en Noordamerikaanse troepen in Tunis sloegen de Duitse aanvallen af, die tot doel hadden Rommels doorgang voor de terugtrekking te verwijden. Generaal Mac Arthurs strijdkrachten op Nieuw Guinea hebben een einde gemaakt aan de campagne op Papoea en de Japanners geheel van het Oostelijk deel van Nieuw Guinea verdreven.

Op de Salomonseilanden verkleinen de Noordamerikaanse troepen gestadig het gebied, dat door de Japanners bezet was en, gezien het aantal troepen dat daarbij begrepen is, brengen zij hevige verliezen aan den vijand toe. Geallieerde vliegtuigen, zowel bommenwerpers als gevechtsvliegtuigen, gaan voort op grote schaal aanvallen te doen in Tunis — aldus Stimson — en vernietigden op 1 dag, 24 Januari, ongeveer 28 vijandelijke vliegtuigen op de grond. Gedurende de afgelopen week hebben niet veel grondgevechten in Tunis plaats gevonden, doch de dagelijkse schermutselingen duren voort.

Bij het bespreken van de achtervolging van Rommels strijdkrachten door het 8e Britse leger zeide Stimson, dat, niettegenstaande de pogingen van het vluchtende asleger om de luchtbases nabij Tripoli te vernietigen, de haven te blokkeren en de havenwerken te verwoesten, zij spoedig in gebruik zullen worden genomen door de Noordamerikaanse en Britse strijdkrachten.

Hieraan voegde hij toe, dat de haven snel wordt schoongemaakt en het volle gebruik ervan ten zeerste de bevoorrading van de Geallieerde operaties zal vergemakkelijken. Stimson zeide: „In Rusland zijn de omsingelde Duitse eenheden nabij Stalingrad, klaarblijkelijk door verliezen en evacuatie, verminderd tot ongeveer 9000 man. Op bepaalde tijd werd geschat, dat zich zoveel als 200.000 manschappen van de As in dit gebied bevonden en waarschijnlijk zijn betrekkelijk weinig ontsnapt. Alzo is dit het einde van het grote Duitse offensief van 1942, dat de Wolga bereikte en ernstig de olievelden van de Caucasus bedreigde. Er is een goede kans, dat de Duitsers zullen worden teruggedreven naar het punt, van waar zij hun aanval begonnen" (Washington, (AP) 28.1).

GRONDACTIVITEITEN IN TUNIS BEPERKT.

Het communiqué van het Geallieerde Hoofdkwartier in Noord-Afrika luidt:

„De activiteit aan het Tunische front was beperkt tot verkenningsactiviteiten. Lichte bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen hebben den vijand op de grond aangevallen. In de nacht van 26 op 27 Januari hebben Geallieerde bommenwerpers objecten te Bizerte aangevallen. Gisteren werden twee vijandelijke torpedojagers gebombardeerd tussen Tunis en Sicilië. Een van deze vaartuigen geraakte in vlammen. Van deze operaties wordt één onzer vliegtuigen vermist. Latere biezonderheden omtrent de aanval op Algiers in de nacht van 26 Januari j.l. tonen aan, dat nog vier vijandelijke bommenwerpers werden vernietigd, waardoor het totale aantal bij die aanval vernietigde vijandelijke toestellen wordt gebracht op 6 (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 28.1).

DE AS VERWACHT GEALLIEERDE AANVALLEN IN TUNIS.

De radio's, die onder toezicht van de as staan, gingen voort te zinspelen op de waarschijnlijkheid van dubbele aanvallen op de legers van Rommel en Von Arnim, die gevaar lopen te worden gescheiden door een Noordamerikaanse aanval van Maknassy uit naar de kust tussen Gabès en Sfax. Radiouitzendingen gaven te kennen, dat het Geallieerde plan was om Rommel te vangen tussen de Noordamerikanen en het 8e Britse leger, indien hij zou trachten om de Mareth-linie te houden of de smalle doorgang tussen het reusachtige zoutmoeras Chott Djerib en de zee. Indien Rommel zich verder terugtrekt, gelooft men, dat de Noordamerikanen in het Zuid-Oosten van Tunis toch zullen proberen de terugtrekking op te houden tot het 8e leger tijd heeft de astroepen in te halen en een verpletterende nederlaag toe te brengen.

De as verklaarde ook, dat Eisenhower de Britse strijdkrachten bij Bou Arada en Medjez el Bab in de aanval tegen de Astroepen heeft gezonden in een mogelijk begin van een algemeen offensief, doch de Geallieerde bevestiging hiervan ontbreekt. Terwijl de radio's van Parijs en Vichy hedenmorgen verklaarden, dat de Noordamerikanen in het Zuid-Oosten van Tunis spoedig naar de zee toe zullen slaan, verklaarde het DNB, dat de successen van de as tegen de Fransen in de Centrale sector „groter waren dan eerst gedacht werd." Dit zou — aldus het DNB — Eisenhower gedwongen hebben versterkingen van Noordamerikanen en Britten naar het centrum te zenden met resulaat, dat de Geallieerde strijdkrachten in Midden-Tunis niet meer in staat zijn haar taak uit te voeren (Londen, (AP) 29.1).

FRANSEN VEROVEREN GADAMES.

De radio van Algiers zond als volgt het communiqué van het Franse Hoofdkwartier uit:

„Het was een kalme dag aan het gehele front. In de Oostelijke Sahara bezetten onze troepen Forsin op 26 Januari en rukten zij op naar Gadames, dat werd ontruimd door de Italianen en thans samen met de Franse strijdkrachten van het Chad-gebied bezet werd."

De Fransen van het Chadmerengebied zijn Strijdende Fransen. De anderen zijn strijdkrachten onder Generaal Henri Giraud. Dit is de eerste gemeenschappelijke bezetting, waarbij de Giraud-strijdkrachten zij aan zij met de Strijdende Fransen werden geplaatst. Gadames ligt in Tripolitanië nabij de Algerijnse grens vlak onder het Zuidelijke punt van Tunis, als het ware op het punt waar de drie grenzen samenkomen (Londen, (AP) 28.1).

U.S.A.-TROEPEN BEREIKEN MAKNASSY.

De Noordamerikaanse troepen vochten zich een weg tot binnen 120 kilometer afstands van de Mareth-linie en zijn thans op minder dan 320 kilometer van de speerpunt van het 8e leger, dat in Westelijke richting trekt in achtervolging van Rommel.

De radio van Algiers deelde mede, dat de Noordamerikaanse strijdkrachten Maknassy bereikten, een belangrijke stad aan de spoorlijn, die Gafsa verbindt met de Tunische kusthavens en op 120 kilometer van de Mareth-linie waarnaar Rommel vlucht.

De radio van Ankara deelde mede, dat Zuara, de kleine haven op 105 kilometer ten Westen van Tripoli, die Rommel gebruikte om voorraden aan te voeren, thans door de as wordt ontruimd (Londen, (AP) 28.1).

OORLOGSCOMMUNIQUÉ VAN CAIRO.

Het gemeenschappelijk oorlogscommuniqué van het Midden-Oosten luidt als volgt:

„Gisteren zetten onze troepen hun voortgang naar het Westen voort. Er werd artillerie-vuur gewisseld in de kustsector nabij Zuara. Slecht weer hinderde de luchtactiviteit. In de nacht van 27 op 28 Januari werden de succesrijke aanvallen op de spoorwegverbindingen in het Zuiden van Italië en Sicilië hervat door laagvliegende vliegtuigen en gisteren werden andere objecten in deze gebieden wederom aangevallen. Van de bovengenoemde operaties keerden al onze vliegtuigen terug" (Caïro, (AP) 29.1).

ROOSEVELT PRIJST ZIJN MANNEN.

Aldus luidt de text van de boodschap, die Roosevelt heeft gericht aan de Noordamerikaanse soldaten in Noord-Afrika: „Mijn korte bezoek aan Noord-Afrika heeft mij een grotere verzekering gegeven en een dieper gevoel van trots op de leiders en manschappen van de Noordamerikaanse strijdkrachten. De officieren en manschappen, die zijn geland met de eerste aanval, zij, die thans strijden aan het Tunische front, en zij, die zich thans oefenen voor de strijd, die nog komen moet, verdienen mijn grootste lof. Ik kon slechts uw waakzaamheid waarnemen, en uw kunde en trots, welke gij in u en uw geslacht meedraagt. Ik keer naar de Verenigde Staten terug met het hernieuwd vertrouwen, dat de Noordamerikaanse soldaten, die zijn uitgerust met de beste wapenen, die op de wereld zijn gemaakt en aangevoerd door mannen, die zich in de strijd reeds hebben doen gelden en bezield zijn van de wil te winnen, overwinnelijk zullen zijn. Officieren en mannen in Noord-Afrika — ik prijs u."

Deze boodschap was getekend: Roosevelt, Opperbevelhebber (Geallieerd Hoofdkwartier in NoordAfrika, (AP) 28.1).

CATROUX NAAR WASHINGTON?

Betrouwbare bronnen zeide, dat de Strijdende Fransen overwegen om Generaal Georges Catroux als hoofd van een delegatie van Generaal De Gaulle naar Washington te zenden. Catroux is hoofd van de Degaullistische strijdkrachten in Syrië en wordt gewoonlijk belast met de meest belangrijke diplomatieke opdrachten binnen de beweging der Strijdende Fransen. (Londen, (AP) 28.1).

VIJANDELIJKE DUIKBOTENACTIE.

De Noordamerikaanse Marine deelde mede, dat 3 middelgrote en 1 klein Noordamerikaanse koopvaardijschepen door vijandelijke duikboten tot zinken werden gebracht, terwijl zij in convooi voeren nabij de Noordkust van Zuid-Amerika. Schipbreukelingen werden in een Noordamerikaanse haven aan land gezet (Washington, (AP) 28.1).

Het nieuws van vandaag.

48 Uur lang hebben in het Hoofdkwartier van Generaal Dwight D. Eisenhower besprekingen plaats gevonden tussen de hoogste militaire autoriteiten van de Verenigde Staten en Groot Britannië, zodat men van mening is, dat spoedig de vijand in het Middellandse Zeegebied voor verrassingen zal komen te staan. De as verwacht klaarblijkelijk een grote aanval in Tunis en de radio's van Parijs en Vichy beweerden, dat de Noordamerikaanse strijdkrachten reeds begonnen zijn met aanvallen op de voorposten van de as. Voorts zouden grote concentraties plaats vinden van de Noordamerikaanse en Britse troepen in de Zuidwestelijke sector van dat front. Geen dergelijke activiteit wordt gemeld door het Geallieerde Hoofdkwartier in Noord-Afrika hoewel de radio van Algiers mededeelde, dat Noordamerikaanse troepen Maknassy bereikt hebben op 52 kilometer van de Golf van Gabès (blz. 1).

In de Sahara rukken de Franse troepen van Giraud en Leclerq gezamenlijk in Noordelijke richting op. Hierbij veroverden zij Gadames aan het punt waar de grenzen van Tripolitanië, Algerië en Tunis samenlopen. Het 8e Britse leger bevindt zich in de omgeving van Zuara waar artillerievuur gewisseld wordt tussen de wederzijdse troepen (blz. 1).

President Roosevelt, zo wordt uit Rio de Janeiro gemeld, heeft gisteren in Natal een ontmoeting gehad met den Braziliaansen President Getulio Vargas op zijn terugreis naar de Verenigde Staten. Biezonderheden van de bespreking zijn niet bekend gemaakt, doch Roosevelt schijnt alweer vertrokken te zijn naar Belém (blz. 1).

De Russische offensieven hebben vooral succes aan het Voronesj-front, waar gisteren de stad Kostornoye veroverd werd en in de nacht nog 20 kilometer voortgang werd gemaakt. 3000 Vijandelijke manschappen werden hierbij gedood en 6000 gevangen genomen, waaronder 3 Duitse Generaals. In het gebied van Stalingrad zou voorts nog een zekere Luitenant Generaal Repke zich hebben overgegeven (blz. 3).

Na de geconcentreerde bliksemaanval van gisteren op Düsseldorf zijn geen nieuwe aanvallen van de Royal Airforce op vijandelijke gebieden gemeld. Hiervan schijnt het slechte weer de schuld te zijn evenals boven de gevechtsgebieden van Tripolitanië en Tunis (blz. 3).

Russen nemen Kostornoye in opmars naar Kursk.

3000 nazies gedood; 6000 aan Voronesj-front gevangen.

RUSSEN VEROVEREN KOSTORNOYE.

Het volgende speciale Russische communiqué werd opgevangen:

„Op 28 Januari veroverden onze troepen na een vastberaden aanval de stad en het grote spoorwegknooppunt Kostornoye. Oorlogsmateriaal en gevangenen werden genomen."

Kostornoye ligt op 120 kilometer ten Oosten van Kursk. De verovering van de stad toont een opmars van 72 kilometer recht ten Westen van Voronesj. De stad ligt aan het snijpunt van de Voronesj—Kurks en Valuiki—Yeltets spoorlijnen (Londen, (AP) 28.1).

DE RUSSISCHE STRIJD IN HET ZUIDEN.

Eddy Gilmore seint uit Moskou:

De Russen gaan op onmeedogende wijze voort met de uitroeiing van de ten dode gedoemde Duitsers voor Stalingrad en zeiden, dat de gevangenen hun Führer afzweren, alsook hun officieren, „die het hazenpad kozen en ons in de steek lieten". Het front in de Caucasus werd nog verbreed met de Russische verovering van twee steden nabij het olie-centrum Maikop. Pravda deelde mede dat er meer dan 60 Duitse vliegers werden gevangen genomen nabij Stalingrad, toen zij hun toestellen door middel van benzine in vlammen trachtten te doen opgaan bij de verovering van het laatste Duitse vliegveld. Het verlies van nog 48 tanks gedurende de laatste 24 uren deed zich zwaar gelden op de sterkte van het nazietankcorps, dat opereert in de omgeving ener stad nabij het midden-gedeelte van de Wolga. Een gevangen genomen Duitse vlieger vertelde aan de Russen, dat zij onlangs werden overgebracht van het Italiaanse eiland Sicilië in de Middellandse Zee.

Het uitbreken van een nieuwe strijd in het Westelijke gedeelte van de Caucasus werd bekend gemaakt door de verovering van Apsjeronskaya en Neftegorsk. Het Russische middagcommuniqué maakte melding van de verovering van nog een aantal steden in de Caucasus als gevolg van de gevechten, die gedurende de loop van de nacht hebben gewoed. De namen van deze veroverde steden werden evenwel niet bekend gemaakt. Zware verliezen, aldus meldden de Russen, werden den Duitsen troepen toegebracht, bij het verdrijven van de nazies uit twee dorpen aan het front bij Voronesj. Ook bezetten de Sovjets nog meer plaatsen zowel aan het Zuidelijke als aan het Zuidwestelijke front. Wat de ingesloten troepen voor Stalingrad betreft, maakten de Russen verder bekend, dat zich daar een Duits generaal, drie kolonels en andere officieren hebben overgegeven. De nazies wierpen een zwak verdedigingsvuur op, aldus het communiqué, hetwelk vervolgde: „Elk uur neemt het aantal gevangenen toe". Het was in deze sector, waar het Russische winter-offensief de eerste grote omsingeling van ongeveer 220.000 Duitsers tot stand bracht — een getal, dat volgens Russische telling van twee dagen geleden, is teruggebracht tot 12.000 man (Moskou, (AP) 28.1).

RUSSISCH MIDDAGCOMMUNIQUÉ.

Het Russische middagcommuniqué luidt als volgt:

„In de nacht van 28 op 29 Januari voerden onze troepen aan de Zuidwestelijke, Zuidelijke, Noordcaucasische, Voronesj-, Volkhov- en Leningradfronten offensieve gevechten in dezelfde richtingen als tevoren. De troepen aan het Donfront gingen voort geïsoleerde vijandelijke groepen op te ruimen. De vijand, alleen of in groepen, werpt de wapenen neer en geeft zich over. Een afdeling nam 240 gevangenen.

De manschappen van een andere afdeling veroverden een aantal vijandelijke fortificaties en namen 190 Duitse officieren en manschappen gevangen. De hoeveelheid oorlogsmateriaal, dat veroverd wordt, neemt voortdurend toe. De troepen aan het Zuidelijk front zetten hun offensieve gevechten voort en sloegen in enkele sectoren vijandelijke tegenaanvallen af. De manschappen van een afdeling van het Rode leger sloegen een tegenaanval van de vijandelijke infanterie af en veroverden vijandelijke versterkte stellingen. 6 Machinegeweren, 4 mortieren, een ammunitie-opslagplaats en een draadloos station werden veroverd. Aan het Zuidwestelijke front voerden onze troepen gevechten in dezelfde richting als tevoren. Een afdeling veroverde twee bewoonde plaatsen en ruimde twee compagnieën van de vijandelijke infanterie op.

De troepen aan het Voronesj-front gaan voort met succes hun succesrijk offensief te ontwikkelen. Bij het breken van de hardnekkige vijandelijke weerstand drongen zij vooruit en bevrijdden 33 bewoonde plaatsen en maakten zij 20 kilometer voortgang. Meer dan 400 Duitse officieren en manschappen werden gevangen genomen en voorts werd een grote hoeveelheid oorlogsmateriaal genomen. Bij het opruimen van de omsingelde vijandelijke groepen doodden garden en cavaleristen ongeveer 3000 Hitlerieten. Ongeveer 6000 vijandelijke officieren en manschappen werden gevangen genomen, met inbegrip van 3 Generaals.

De troepen aan het Noordcaucasische front zetten hun offensief voort. Door een krachtige stoot doodden detachementen van een infanterie-afdeling meer dan 200 Hitlerieten. Oorlogsmaterialen werden veroverd.

In een andere sector braken onze troepen de achterhoede van een grote Duitse gemotoriseerde colonne door. Gevechten zijn in voortgang om deze vijandelijke colonne op te ruimen.

Aan een ander front vonden gevechten plaats om een bewoonde plaats, die door de Duitsers bezet was. In een kort doch fel gevecht werd de bewoonde plaats veroverd. 3 Tanks, 17 vrachtwagens, 2 anti-tankkanonnen en een opslagplaats met klederen werden veroverd" (Londen, (AP) 29.1).

ARBEIDSPLICHT IN DUITSLAND.

Een bekendmaking, die door de radio van Berlijn werd uitgezonden en door de Associated Press werd opgevangen, zeide, dat de verplichte arbeid voor alle Duitse mannen van 16 tot 65 en voor vrouwen van 17 tot 45 jaar is afgekondigd door de Duitse Regering (Londen, (AP) 28.1).

SUCCESSEN VAN EEN ENKELE BRITSE DUIKBOOT.

Een bericht van het Britse nieuwsagentschap, hetwelk afkomstig was van het Geallieerd Hoofdkwartier zeide, dat een 6000 ton groot Italiaans koopvaardijschip, dat geladen was met motorvoertuigen tot zinken werd gebracht tussen Italië en Tunis. Men zeide, dat deze zelfde duikboot nabij Sardinië een vijandelijke schoener tot zinken bracht alsook een 2000 ton grote treiler. Sedert November 1942 heeft deze duikboot de volgende schepen voor haar rekening genomen: 2 torpedojagers, 2 schoeners, 1 treiler en 3 koopvaardijschepen (Londen, (AP) 28.1).

Curaçao.

PATER IRENAEUS DE BRUYN O.P.

Na het overlijden van Pater Irenaeus de Bruyn OP. zijn ten huize van de Apostolisch Vicarius talrijke telegrammen en brieven van rouwbeklag binnengekomen, waaronder van Zijne Hoogwaardige Excellentie Mons. [illegible] noud, Bisschop van Guadeloupe in Wiens Bisdom Pater I. de Bruyn O.P. jarenlang gearbeid heeft.

Zijne Hoogwaardige Excellentie noemt den overleden Priester „een groten weldoener van het bisdom". Enige der andere telegrammen waren nog van de Nederlandse Padvinders op Aruba, van de Sint Franciscusgroep te Aruba, van de Paters en Zusters van Aruba enz., enz.

COMITE SURINAME-CURAÇAO.

Het Erevoorzitterschap van het „Comité Suriname-Curaçao" alhier, dat voorheen Z.E. Gouverneur G.J.J. Wouters sierde, is thans door genoemd Comité ook aan Z.E. Dr. P.A. Kasteel aangeboden. Gouverneur Kasteel heeft dit aanvaard.

ZEVEN CURAÇAOSE KINDEREN.

Zeven kinderen — waaronder een tweeling — zijn op Curaçao geboren op dezelfde dag, dat Prinses Margriet Francisca het levenslicht zag. Zij krijgen allen een borelingske uitzet en een zilveren beker met inschrift: „Aandenken geboorte Prinses Margriet 19-1-1943."

BURGERWACHT CURAÇAO.

Bewakingsdienst.

Zondag as. 31 Januari 1943 zal er op Hato van 8.30 tot 11.30 uur een verplichte schietoefening gehouden worden voor de specialistengroep.

Wachttenue; zonder helm; wapens ter inspectie medenemen; appèl Habaai 8.15 uur; vertrek Habaai 8.30 uur.

NOG EENS: DE BEGRAFENIS VAN BRION.

door M. D. LATOUR O.P.

Dezer dagen mocht ik een brief ontvangen van iemand, die dicht bij het archief van de cathedraal woont en die mij verraste met de mededeling — gestaafd met argumenten en documenten — dat Brion wel degelijk een kerkelijke begrafenis heeft gehad en dat dus Dominee Bosch zich niet vergist had. Ik [illegible] te [illegible] ooit beweerd te hebben, dat Brion niet kerkelijk begraven was. Ten tweede kon ik dat dus niet dadelijk thuis brengen.

Ik heb er slechts de aandacht op gevestigd, dat Bosch de begrafenis van Brion toeschreef aan Pastoor Pirovano, [illegible] allang overleden was. [illegible] toe, [illegible] niet geheel uitgesloten is. Daarom wens ik bij dezen te verklaren, dat ik Ds. Bosch er niet van heb willen beschuldigen, dat hij de gehele kerkelijke begrafenis verzonnen zou hebben, doch slechts, dat hij de begrafenisplechtigheden laat verrichten door iemand die zelf reeds lang in het graf rustte.

Bosch had zich dus wel vergist en toch was Brion kerkelijk begraven. Ten overvloede laten wij voor de Amigoe-lezers een afschrift volgen van de aantekening hiervan in het Dodenboek van Santa Anna.

„Viern 28 d Septe d 1821 di
„Sepa ecca al cadaver d Felipa
„Louis Brion ada recivio los sa-
„cramentos d Penite. y extrema
„Uncion, fue su ento cantado lo
„que certifico.
J. A. Roblez."

Wij geven het met de vergissingen erbij. Waarschijnlijk schreef Pastoor Jose Antonio Roblez zijn aantekeningen slechts in klad en liet hij deze om de zoveel tijd door iemand met een betere schrijfhand in het officiële register overschrijven. Felipa en ada (adulta, volwassene) moeten Felipe en adulto zijn.

Hij heeft dus in zijn laatste dagen gelegenheid gehad [illegible] Oliesel; de begrafenisdienst was gezongen en de dienstdoende priester heette Roblez.

INSPECTIE VAN HET ONDERWIJS CURAÇAO.

Examen voor Kwekeling met zelfstandige onderwijsbevoegdheid 19 Januari 1943. Geslaagd: Mejuffrouw Charlotte Frederika Fernandez, Oranjestad, Aruba.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Verlof: F. V. Sterling agent 1ste klasse der burgerpolitie alhier, 5 maanden binnenlands verlof wegens langdurige onafgebroken dienst van meer dan zes jaren en met vergunning deze tijd geheel of gedeeltelijk in Venezuela door te brengen.

Werkzaamstelling: Mevrouw A. M. Ch. Plesman geb. Weiland op het Bureau voor Sociale en [illegible] zaken. Benzine-distributie; Mej. Th. [illegible] op het laboratorium van de [illegible] Geneeskundige Gezondheidsdienst; Mej. A. C. van Epe op de Inspectie der Belastingen.

Benoeming: E. G. Merced tot tijdelijk bode ter Gouvernements Secretarie; Nr. Th. Richards tot telegrambesteller op Curaçao; Mej. R. M. Th. Rigaud tot tijdelijk schrijfster ter Gouvernements-Secretarie.

Eervol ontheven: J. M. Rademaker, belast met de loodsdienst te Fuikbaai uit deze functie; E. G. Merced van zijn functie van telegrambesteller op Curaçao; Mevr. O. van der Veen-Meyer van haar tijdelijke tewerkstelling aan de Openbare Wilhelminaschool voor M.U.L.O. alhier.

Examen commissie voor zeevaartdiploma's in Curaçao: Benoemd tot lid: B. J. van Veen, Marine-superintendent bij de C.P.I.M. en C.S.M.

De Gouvernements-Secretaris,
C. P. Gronemeijer.

ONZE PATROON VIERT FEEST.

Een Heilige, die bij uitstek om zijn zachtmoedigheid geprezen werd, is de Patroon der Katholieke Pers en van de Katholieke schrijvers. Hoewel wij in Paus Pius XII den H. Franciscus van Sales, wiens feestdag wij heden vieren, tot Patroon van de Katholieke Pers en journalisten koos om zijn schitterende schrijverstalenten, mogen de katholieke journalisten zich toch gelukkig prijzen, dat hun Patroon in de zachtmoedigheid op zo buitengewone wijze uitblonk.

De H. Franciscus van Sales werd geboren in het jaar 1567 te Thoren in Savoye.

Hij studeerde te Parijs en te Padua en werd na jaren van priesterlijke arbeid, waarin hij talloos velen tot de Kerk terugbracht, uitverkoren tot Bisschop van Genève. Ruim 20 jaren bestuurde hij zijn kudde en leed hij vervolging. Door God gezegend met schitterende talenten werd hij een der grootste Franse prozaïsten en schreef hij talrijke werken. Een ware goudmijn voor [illegible] leven. Op weg naar [illegible] in het jaar 1622. Zijn lijk werd in de kerk der Visitatie te Annécy bijgezet. In 1655 werd hij heiligverklaard en in 1877 kerkleraar.

De Heilige Franciscus, die van nature driftig was en door zijn arbeid onder de mensen ter verdediging van de waarheid zeer veel gelegenheid had om driftig te worden, werd door een wilskrachtige deugdbeoefening zachtmoedig gelijk een lam.

Ter verkrijging van deze zeldzaam schone en moeilijk te verwerven deugd bidden op deze dag alle katholieke schrijvers tot hun patroon, want meer dan ooit is de zachtmoedigheid van node en zijn de gelegenheden om niet zachtmoedig te zijn vele.

H. Franciscus van Sales bidt voor ons, opdat wij altijd zachtmoedig mogen zijn en in deze tijd nimmer boven onze krachten beproefd worden.

HET WAS [illegible]

Gisteren was er een ontspanningsavond voor de zeelieden in het Katholiek Zeemanshuis. En de zeelieden hebben zich ontspannen. Het was een feest van belang. De „Dutch Serenaders" waren de gehele avond dapper in de weer en gaven den danslustigen overvloed van gelegenheid om te dansen. Willy de Rover was op zijn best en leidde uitstekend. Ook de andere artisten, die optraden, oogstten welverdiende roem.

Al met al een reuze feest, dat doet vragen naar een ander.

BURGERLIJKE STAND VAN CURAÇAO.

Bevallen op Januari 11: [illegible] Cepes, Anastacia Petra echtg. v. De Lanooi, J. D. z; 13 Wilson, Catharine echtg. v. Sumter, J. W. d; 14 Casiano, Rufina Amalia echtg. v. Legito, L. M. z; Martha, Maria Emilia z; Everts, Polonia Constancia echtg. v. Sambo, C. E. z; Victoria, Bernarda Eladia echtg. v. Roosje, V. E. d; 16 Welvaart, Aurora Estramelia echtg. v. Brandt, E. del C. z; 15 Provence, Carmela Ignacia echtg. v. Borgschot, J. M. d; 11 Raghunath, Ilde Brandjie d; 14 Evertsz, Odila Lucia z; Buenaventura, Paulina Albertina Maria echtg. v. Hudson, J. D. d; 16 Lucia, Carlota Clemencia echtg. v. Matilda, G. M. z; Poorthuis, Johanna Maria echtg. v. de Vries, A. z; 14 Arzobispo, Maria Eulogia echtg. v. Winklaar, M. J. z; 8 Sandel, Hilda Bertholina echtg. v. Anthony, A. O. d; 16 de Wind, Georgina Gerarda z; 18 Baloo-tje, Susana Constancia echtg. v. Andrea, R. F. d; 14 Bentura, Federica Mercedez echtg. v. Kirindongo, F. E. z; 16 Lucas, Hilma Petronia d; 19 Pinedo, Belen Nestar echtg. v. Annagasti, Silvestre z; 18 Lapar, Erna Hermina Antoinette echtg. v. Perri, H. T. M. d; 19 Garmes, Arnolda Saturnina echtg. v. Sprock, A. N. d; 18 Roosje, Cleotilda echtg. v. Giterson, A. A. d; 16 Martis, Carmen Maria Clementina [illegible] Dometilda echtg. v. Alberto, A. G. z.

Ondertrouwd op Januari 21: de Haseth, Michael Brown en Muskus, Michael Brown; Steward, Godfrey Saint Clare en Sint Jago, Gloria Elda; Winklaar, Juan Moizes en Goedgedrag, Henriette Iselia; Gomes, Antonio en Christina, Faustina Josefita; Koeiman, Florencio Francisco en Rojer, Sophia Conception; de Jongh, Johannes Miguel en Trimidad, Florencia Isabel.

Getrouwd op Januari 20: Kenswiel, Willem Henry en Bel, Lydia Georgetina; Sprockel, Gerard Cornelis en Pop, Betha Herlina; 21 Trapenberg, Arnulfo Teodor en Gregorio, Edna Poulina.

Overleden op Januari 9: Albertus, Victor, Martis 59 j.; 14 Blemont, Randolph Silverio, 6 m.; Martha, Felix Martinus wedn. v. Martinus, V. A. 72 j.; 18 Arrow, Maria Madlin 5 m.

FILM

„Half way to Shanghai" (West End) is een actuele film, die speelt in de tijd, dat de Japanners hun bliksemaanvallen in het Verre Oosten doen na in oorlog te zijn geraakt met de Verenigde Staten, Groot Britannië en Nederland. Het verhaal heeft echter evenveel met Sjanghai te maken als een knikker met een leeuwerik en had misschien beter „Halfway to Rangoon" kunnen heten, omdat de trein waarop alles gebeurt, van de Chinese grens door Birma en Rangoen rijdt. Mijnheer Hoogst (George Zucco), die voorstelt planter in Java te zijn, doch in feite een Duits spion is, zit met zijn helper een zekeren Noordamerikaansen schilder [illegible] achterna, die in het bezit is van een geheime kaart, waarop aangegeven staat de ligging van een grote Chinese munitie-opslagplaats langs de Birmaweg. Een Noordamerikaans ingenieur (Kent Taylor) raakt verwikkeld in de affaire alsook een vroeger liefje van hem (Irene Hervey), die hij [illegible] doch bestemd is heer Simondes te trouwen. Voorts komen er nog een Noordamerikaanse Correspondente met Secretaresse en andere figuren bij te pas. De gehele geschiedenis wordt evenwel op uitstekende wijze ontward door een Birmaansen detective. De film is adembenemend spannend van begin tot einde.

„In dit ons Leven" (Cinelandia). Op een van de grootste der kleinere prakfines uit 's mensen problemen-snoepdoos wordt van jl. Donderdag af tot en met as. Maandag in Cinelandia een onbarmhartig helle lichtbundel geworpen: De tegenwoordig hier en daar zo zeer in zwang [illegible] verhouding: In This Our Life. U weet wel: Man - Vrouw - Man - Vrouw - Man - Vrouw; Man - [illegible] - Vrouw; Vrouw - Vrouw - Man enz. enz. Enfin! Hier: Man - Vrouw - Vrouw. Een vrij afgewerkt probleem overigens, doch ditmaal op zelden geëvenaarde manier opnieuw behandeld: In This Our Life.

Een fel realistische film. Een onmeedogend scherpe film. Een film, die de waarheid zegt. Een film dus, die doorgaans lang niet altijd en overal op prijs wordt gesteld; zoals wel eens bleek. (Het is immers en namelijk nu eenmaal [illegible] heeemaal niet prettig, de waarheid [illegible] niets dan de waarheid te zien.) Doch op deze minder gunstige beoordeling dezer films zal ditmaal door het volk in Cinelandia wel een gunstige uitzondering worden gemaakt. Waarvoor wel in het bizonder het majestueuze spel van Bette Davis borg [illegible]

NIEUWTJES, DIE ONS INTERESSEREN.

— De Duitsers hebben luchtafweergeschut geplaatst op de Nederlandse goederentreinen.

— „Volk en Vaderland" schrijft dat van de 4000 Utrechtse studenten er 20 N.S.B.er zijn.

— Het Utrechtse Corpsblad „Vox Studiosorum" is door de Duitsers opgeheven.

— [illegible] sociale zaken is van Den Haag naar Amsterdam overgebracht; in het [illegible].

— Wegens het doden van een N.S.B.'se is de 19-jarige student J. J. H. Kieviet te Haarlem ter dood veroordeeld.

— In Hilversum moeten alle jongemannen die een boterkaart bezitten en die tussen de 18 en 23 jaar oud zijn sneeuw scheppen. Het hebben van een boterkaart namelijk duidt op voldoende voeding en dus op bestand zijn tegen hard werken.

— Z.K.H. Prins Bernhard heeft het Nederlandse Militaire Kamp te Ontario (Canada) bezocht en de mannen, die daar gelegerd zijn, toegesproken.

— In Durban (Z.A.) [illegible] Nederlanders en een Chinees, wier schip bij Madagascar was getorpedeerd, in open boot na een [illegible] van ongeveer 3200 kilometer aangekomen. Acht hunner metgezellen zijn onderweg van uitputting gestorven.

— De ontruiming [illegible] aan [illegible] waren heeft tot gevolg gehad dat duizenden en duizenden kleine zakenmensen hun winkels hebben moeten sluiten.

— [illegible] Kolonel R. P. S. Vin[illegible] Bernhard, verbindingsofficier [illegible] de Nederlandse brigade in Engeland is overleden.

Het Hoofdbestuur van de Katholieke Jeugd-Centrale, afd. K. J. M.'rs en Zonnekinderen alsmede het Hoofdbestuur van de Bisschoppelijke Nijverheidschool, waarvan wijlen de Z.E. Pater

Irenaeus de Bruyn

Directeur was, betuigen hun oprechte deelneming in het verlies van dezen hooggewaardeerden en ijverigen Priester.

267

Ons Hoekje

Dit zullen de Dames lezen.

KOKEN MET GEEST.

Weg met de [illegible]!

Het eten bij goede vrienden is hoe hartelijk ook bedoeld veelal een kwelling [illegible] Men wordt genood aan een dis, gedekt met een smetteloos wit tafellaken en een mooi servies, opgesierd met bloemetjes. Het menu bestaat uit degelijke, maar flauwe soep, uit groenten, aardappelen en vlees en toe krijgen wij pudding. Als het [illegible] met bessensapsaus is, hoeft men grote moeite om niet te gapen. Inderdaad! Het is allemaal allerliefst bedoeld, maar het is doodvervelend [illegible] men zich af.

Er is [illegible] er is in de laatste tien jaren ook al vaak aan gedaan [illegible] de allersten [illegible] in dit leven plegen te raken, komt het toeken van dage ook voor dat men ergens genood, niet meer de degelijke soep en [illegible] boven krijgt [illegible] keuken en grapjes gemaakt uit etensresten. Menige jonge huisvrouw onzer dagen immers heeft leren zweren bij „slaatjes". Zij is de vrouw van wie een verontwaardigd chef-kok eens zeide, dat zij in haar keuken niet de functie van kookster, doch die van blikopener vervulde.

De weg van de soep naar de pudding.

Het is nu zaak om de befaamde gulden middenweg te vinden tussen het degelijke maal met soep vooraf en pudding toe en de „slaatjes"-lawine.

Wat te doen? Het geneesmiddel is eenvoudig: Wij moeten koken met geest! Dat wil zeggen, dat wij om te beginnen de mogelijkheden van hetgeen wij nog kunnen kopen tot het uiterste uitputten, met één oog daarbij gericht op onze wensen en het ander op onze geldbuidel. Wonderlijk als het schijnen moge in deze wereld van niks voor-niks: op dit terrein dekken wensen en mogelijkheden elkaar nog wel eens!

Er zijn verrukkelijke schotels te bedenken [illegible] de gehele week schraalhans keukenmeester is. Maar er moet dikwijls moeite voor gedaan worden. Al kokende moet de geest vaardig worden en de grauwe spinnewebben van de sleur verbreken. De voldoening moet de gastvrouwe vinden in den heerlijk smullenden gast, die — vooral hier op Curaçao — zich dubbel gastronomisch verheugt. Laat de gastvrouwe zich hoeden voor standaardmaaltijden voor gasten. De vrouwen, die zulke wonderlijke dingen te dromen weten, moeten haar geest eens vrij laten fantaseren over de onbegrensde mogelijkheden, die werkelijkheid kunnen worden.

Wie de maaltijden gelijk maakt aan de regelmatigheid, waarmede eb en vloed elkaar afwisselen, of waarmede de jaargetijden na elkaar op aarde verschijnen, verraadt een grenzenloos gebrek aan fantasie! Geen wonder, dat kinderen uit zulk een familie, die op hun verjaardagen een menu mogen samenstellen uit geliefde gerechten, met de meest wonderlijke combinaties voor de dag komen en niet schromen om aan te vangen met hete chocoladevla, met room en te eindigen met toast met sardientjes.

Deze kinderen verbreken de boeien van de sleur en verliezen zich in een maagbedervende fantasie. Ieder der afzonderlijke gerechten is overheerlijk wellicht, maar onderling staan ze zo met elkander in volkomen tegensmaak, dat de maag dagenlang van streek is, met het gevolg, dat het standaardmenu als het enig juiste weder nieuwe luister ontvangt. De man is zeer gevoelig in zijn maag en al is het vinige laster, dat des mans liefde door de maag gaat, valt het toch niet te ontkennen dat een door standaardmenu's gestandariseerde maag een gestandariseerd tam mannetje kweekt, dat even laf is als het rose sausje over het schriele inhoudsloze puddinkje.

Waar geen standaardmenu's op tafel komen, daar bloeien mannen op, heren huns huizes, zoals Curaçao in de grote echtgenoten van de beide best kokende vrouwen te aanschouwen heeft gekregen: mannen, wel doorvoed naar het lichaam, en heerlijk sprankelend naar de geest.

Neen, vrouwen, kookt met geest, en bereidt maaltijden, die van uw roem gewagen. Kookt met persoonlijkheid en beziet met een critisch oog uw gast.

De piquante macaronischotel met de daarin verborgen schatten aan blikjes ham, gesmolten parmezaanse kaas en kruidige brokjes tomaat, om van een enkel champignonnetje nog te zwijgen, is niet geschikt om een mild oordeel te verwerven bij den degelijken ouden heer, die opgevoed is bij solide schotels. Maar de schotel zal het hart van den jongen romanticus in vervoering brengen.

Zo zijn er dozijnen voorbeelden. Men vergete daarbij niet, dat het oog ook wat wil. Het is wonderlijk [illegible] dat gesmoord vlees [illegible] saus veel lekkerder smaakt [illegible] paar schijfjes van het gele vruchtje de schotel garneren en [illegible] de tomaat is altijd bereid een levendig kleurtje te geven aan alles, wat men met hem verkiest te garneren.

Gebruikt in de keuken zo goed als elders uw sprankelende geest, o, kokende vrouwen. En hoedt u voor sleur.

HET AMIGOE-RECEPT VAN DE WEEK.

Franse kippengerechten.

Een Franse kok weet uit een kip te halen wat er in zit. In de meeste gevallen zal hij de kip in stukken snijden. Hij zegt, dat niet alle delen dezelfde tijd behoeven om gaar te worden. Hij snijdt de kip dus in zeven stukken: twee poten, twee vleugels, de maag, het karkas in tweeën. In een braadpan worden eerst poten, maag en het karkas in de boter zachtjes licht bruin gebraden, daarna de vleugels, die [illegible] eerder gaar zijn.

Aardappelen worden in [illegible] jes gesneden (nadat zij [illegible] geschild zijn), even gekookt [illegible] daarna in de boter [illegible] en tenslotte bij de [illegible] zodat zij de geur van [illegible]

[illegible] de kip wordt gemaakt [illegible] deze haast gaar is, en een half glas droge witte wijn in te doen, zodat het [illegible] hierin oplost, de vloeistof met een schepje water tot de helft in te laten koken en er tenslotte nog een flink stukje boter en het sap van een halve citroen door te doen.

Bij het opdoen wordt over de aardappelen wat fijngehakte peterselie gestrooid. Bij een tweede recept wordt de kip bereid zoals in het vorige recept beschreven is. Eenmaal gaar wordt zij uit de pan genomen en in deze wat fijngesneden paddestoelen en gehakte uitjes gedaan. Zijn deze licht bruin en gaar, dan wordt er een in stukjes gesneden tomaat [illegible] een [illegible] glas witte wijn [illegible] een stukje gelei van kalfs[illegible] een miniatuur stukje [illegible] (vooral niet meer [illegible] uit de smaak dan te zeer zou [illegible]ersen) en ten laatste het [illegible] een citroen (wanneer [illegible] te krijgen is) wat gehakte [illegible]

De [illegible] wordt nu gedurende zeven [illegible] in deze saus (die echter volstrekt niet koken mag) gewarmd.

Kip met roomsaus wordt bereid door wanneer de kip gaar is in de pan een kwart liter room te schenken, deze tot de helft te laten inkoken, daarna af te maken met een stuk boter en het sap van een citroen. Deze saus wordt over de kip gegooid, zodat het geheel goed warm is (niet koken) en de schotel wordt gegarneerd met aspergepunten, truffels of champignons (of een van deze drie).

Buitenland.

DE VERHOUDING TUSSEN RUSLAND EN JAPAN.

De radio van de as zeide, dat Japan van plan is het neutraliteitsverdrag met Rusland na te leven en aanneemt, dat de Sovjet-Regering hetzelfde zal doen. Deze verklaring schreef men toe aan den Minister van Buitenlandse Zaken Masayuki Tani.

De versie van Berlijn zoals die werd opgevangen door de Associated Press, zeide, dat volgens Tani Tokio's „politiek betreffende het naleven van het neutraliteitsverdrag met de Sovjet-Unie, welk verdrag in April 1941 gesloten werd, geen verandering heeft ondergaan". Hieraan voegde hij toe, dat deze houding „gebaseerd is op de aanneming, dat de Sovjet-Regering eveneens het verdrag zal respecteren."

Tani, die de Diet toesprak, merkte op: „Bijna alle Amerikaanse Staten, waaronder ook Chili, hebben thans toegegeven aan de druk van de Verenigde Staten".

Tani zeide: „Mocht Argentinië zijn politiek van neutraliteit blijven volgen niettegenstaande deze (Noordamerikaanse) druk, wij zullen des te meer **waardering voor dat land hebben. Het** is het verlangen van Japan om vriendschappelijke betrekkingen met Argentinië te blijven onderhouden" (New York, (AP) 28.1).

ROOSEVELT EN VARGAS IN NATAL.

De Brazilianen wachtten op de aankomst van President Vargas uit Natal om meer inlichtingen te vernemen omtrent een conferentie, die de Braziliaanse President daar met Roosevelt gehad heeft. De officiële bekendmaking, die duidelijk maakte, dat de Noordamerikaanse President Natal verlaten heeft, verklaarde niet speciaal, dat Vargas heden naar Rio de Janeiro terug zal keren. De algemene indruk was echter, dat het **Braziliaanse Staatshoofd niet** langer dan nodig was zou wegblijven van zijn zoon Getulio Jr., die ernstig ziek is in Sao Paulo. Geen officiële bevestiging van de eerste berichten, dat de jongeling aan kinderverlamming lijdt, kon worden verkregen.

Een bekendmaking van het Departement voor Pers en Propaganda in Rio de Janeiro zeide: „De President van de Republiek, Mijnheer Getulio Vargas, is sedert gisteren (Donderdag) in Natal geweest, waar hij naar toe ging om Mijnheer Franklin Delano Roosevelt, President van de Verenigde Staten van Noord-Amerika, te ontmoeten, die van Casablanca naar [redacted] den van deze gedenkwaardige bijeenkomst zullen ogenblikkelijk na aankomst van President Getulio Vargas in deze hoofdstad bekend gemaakt worden".

Het was de eerste bijeenkomst van de twee Presidenten sedert 1936 toen Roosevelt Brazilië bezocht op zijn Zuidamerikaanse reis. Hij kwam in de Republiek op het tijdstip, dat men de eerste jaardag vierde van het verbreken der betrekkingen met ds as. Men neemt aan, dat Admiraal Jonas Ingram, Commandant van de Noordamerikaanse vlootstrijdkrachten in de Zuidatlantische Oceaan en de Noordamerikaanse Ambassadeur Jefferson Caffery aan de besprekingen hebben deelgenomen. Natal ligt aan de „bult" van Brazilië en is het voornaamste eindpunt van de Transatlantische vliegtuigendiensten tussen Zuid-Amerika en Afrika. Er is een belangrijke Braziliaanse marine-basis van waaruit de Noordamerikaanse vlootstrijdkrachten opereren. Tevens is er een grote Noordamerikaanse leger-luchtbasis van waaruit Noordamerikaanse vliegtuigen uitgaan naar ver verwijderde fronten. Gelijk de conferentie in Casablanca werden de voorbereidingen tot de bijeenkomst hier gemaakt met de grootste geheimzinnigheid. Men neemt aan, dat een der onderwerpen, die besproken werden, was het doorsnijden van de scheepvaartlijnen over de Zuidatlantische Oceaan door de Duitsers en het opvoeren van de duikbotencampagne gedurende de laatste maanden.

In verband hiermede herinnerde men eraan, dat Admiraal Ingram pas de vorige week bekendmaakte, dat 5 vijandelijke vliegtuigen in de Zuidatlantische Oceaan de vorige maand vernietigd werden. Ook neemt men aan, dat de Presidenten het onderwerp van economische hulp aan Brazilië overwogen. Brazilië is namelijk een grote bron van voorraden op het Westelijk Halfrond voor de Verenigde Volken.

Noordamerikaanse Regeringsagentschappen en technici over geheel Brazilië hebben de laatste tijd geholpen de productie van rubber, mineralen en andere producten op te voeren en Noordamerikaans Regerings-kapitaal is geleend voor talrijke doeleinden. De besprekingen tussen de Presidenten werden waarschijnlijk gevoerd door bemiddeling van een tolk. De laatste bespreking tussen hen vond 7 jaar geleden plaats, toen Roosevelt op weg was naar Buenos Aires voor een Inter-Amerikaanse Conferentie, die hij organiseerde.

Hoewel officiële commentaren over de bijeenkomst ontbraken in afwachting van de aankomst van Vargas en de nieuwsbladen slechts het officiële communiqué mochten publiceren, zagen ervaren waarnemers de mogelijkheid, dat de conferentie Brazilië's actieve deelneming in het offensief van 1943 van de Geallieerden zal vergroten. Vele Regerings-leiders, die geloven, dat de bedreiging van een as-invasie van Brazilië tot een minimum is teruggebracht docr de Geallieerde invasie in Noord-Afrika, zijn van mening, dat op zijn minst een deel van de Braziliaanse troepen, die in de „bult" geconcentreerd zijn, naar Afrika moet worden gezonden. In Wereldoorlog I zond Brazilië mariniers naar Dakar.

Roosevelt passeerde door Noordelijk Brazilië op weg naar Casablanca alsook op de terugreis. Voordat het grote watervliegtuig Belém bereikte van de Noordelijke luchthaven, werd deze omringd en mocht niemand er binnenkomen. Drie uren nadat het toestel opsteeg, deden geruchten de ronde, dat het vliegtuig Roosevelt meevoerde. Deze werden pas bevestigd nadat de besprekingen van Casablanca beëindigd was (Rio de Janeiro, (AP) 29.1).

DE TOESTAND IN BULGARIJE.

Frank O'Brien seint uit Ankara in een vertraagd telegram van 27 Januari:

Reizigers, die in Turkije terugkeren uit Bulgarije, melden, dat een algemene onrust in dat land heerst en er zelfs opstootjes plaatsvonden kort na het begin van dit jaar, voornamelijk als verzet om hulp te bieden voor de strijd tegen Rusland. De berichten zeiden, dat Bulgarije misschien zal worden gedwongen 10 divisies bij te dragen aan Hitlers legers, doch dat de Duitsers moeilijkheden kunnen verwachten indien zij erop staan om de Bulgaren in Rusland te gebruiken. De Bulgaren hebben de Russen lang beschouwd als hun broeder-Slaven en hun beste vrienden en kunnen zich niet indenken, dat men van hen zal eisen, dat zij de wapenen opnemen tegen het volk, hetwelk hun in 1877 de onafhankelijkheid gaf. De reizigers zeiden van gevoelen te zijn, dat de Bulgaren eerder Turkije zouden willen bestrijden of een Geallieerde invasie van een andere kant. De hoofdpolitiek van de Bulgaren is echter om het leger thuis te houden voor de verdediging van hun winsten in Macedonië of Thracië ingeval de as zou instorten.

Naar men zegt zou het Duitse Hoofdcommando dreigen de Bulgaren te dwingen tot het ontruimen van Macedonië en Thracië als straf voor hun weigering van hulp aan de Duitse oorlogsinspanning.

Duitse diplomatieke kringen in Istanbul zouden — mogelijk voor Geallieerde oren — zeggen, dat Hitler Bulgarije om 20 divisies gevraagd heeft om Rusland in de zomer te bestrijden.

Een reiziger, die pas uit Bulgarije kwam, zeide, dat het land thans de invloed van de oorlog het minst schijnt te voelen van andere Zuideuropese landen. De prijzen zouden 30% minder zijn dan die van Turkije. Wit brood en meel zijn beschikbaar in tegenstelling tot Turkije waar zelfs bruin brood gerantsoeneerd is. Er zijn evenwel vleesloze dagen in Bulgarije hoewel Turkije elke dag vlees heeft. Het meest opmerkelijke in Bulgarije — aldus deze reiziger — zou zijn, dat overal wegen gebouwd worden door verplichte arbeid. Men zou weinig Duitsers in Bulgarije gestationneerd zien, doch over spoorwegen en verkeerswegen zou een voortdurende stroom van Duitsers naar en van Hellas en Joegoslavië gemeld worden. (Ankara, (AP) 28.1).

MUITERIJEN ONDER DE DUITSERS IN FRANKRIJK.

Tass publiceerde een bericht uit Bern, hetwelk zeide, dat volgens betrouwbare inlichtingen muiterijen de vorige maand uitbraken onder Duitse eenheden, die in Bayonne en Dijon in Frankrijk gestationneerd zijn, toen zij opdracht kregen naar het Russisch front te vertrekken. Het agentschap zeide, dat 4 Duitse officieren en 18 manschappen te Bayonne werden doodgeschoten, terwijl een peloton infanterie in Dijon, dat protesteerde tegen zending naar Rusland, werd ontwapend en onder escorte in verzegelde wagens naar Duitsland werd gebracht (Moskou, (AP) 28.1).

SENEGALEZEN VERTREKKEN NAAR HET FRONT.

Joseph Morton seint uit Dakar (Frans West-Afrika):

Het eerste grote convooi van Franse Senegalese soldaten, de meest verwoede van alle inlandse Afrikaanse strijders, vertrok uit Dakar om de Geallieerde strijdkrachten in Marokko, Algerië en Tunis te versterken. Deze kolonialen marcheerden naar hun schepen met wapperde vaandel en schetterende muziekbands.

Zij stapten voort met een glimlach en snakken klaarblijkelijk naar actie na maanden en maanden van voorbereidingen. Zij droegen met zich mede een er machtigste van alle militaire wapenen: een bittere en onverwoestbare haat tegen den vijand.

Onderscheiden voor dappere dienst, zowel in 1914 als in 1940 staan deze Senegalezen bekend als soldaten, die niet vergeven noch vergeten kunnen. Zij hebben hun tijd afgewacht en de herinneringen gekoesterd van vroegere gevechten en van mishandeling als gevangenen van de Duitsers. Zij hebben de tijd niet vergeten dat zij geëxploiteerd werden toen Duitsland een groot deel van Afrika had.

De man, die de oefening van deze geboren strijders leidde, is Generaal Pierre Tristani. Hij koos een voorhoede uit een reservoir van meer dan 60.000 man. Velen hunner waren maandenlang in Senegal gestationneerd. Anderen waren over andere koloniën verspreid, o.a. in West-Afrika (Dakar, (AP) 28.1).

DUITSE GENERAAL GEEFT ZICH OVER.

De radio van Moskou zeide, dat Luitenant Generaal Repke, Commandant van de 297e divisie, die samen met andere bij Stalingrad omsingeld werd, zich heeft overgegeven met zijn manschappen. De radio zeide, dat hij de „eerste Duitse officier was, die de moed had zich tegen Hitlers orders te verzetten" (New York, (AP) 29.1).

NOORDAMERIKAANS MARINE - COMMUNIQUÉ.

Het Noordamerikaanse marine-communiqué No. 264 luidt:

„**Noordelijk gedeelte van de Stille Oceaan:** Op 28 Januari vielen twee Japanse watervliegtuigen een Noordamerikaans schip aan, hetwelk opereerde ten Westen van onze posities op de Aleoeten-eilanden. De Japanse aanval richtte geen schade aan het schip.

Stille Zuidzee: (alle data zijn Oosterlengte): Op 26 Januari zetten de Noordamerikaanse troepen op het eiland Gaudalcanal hun opmars naar het Westen voort ondanks de hardnekkige vijandelijke weerstand. Men doodde hierbij 40 Japanners, terwijl 5 vijandelijke soldaten werden gevangen genomen en enig vijandelijk materiaal werd buitgemaakt" (Washington, (AP) 28.1).

EEN GROOTSE BETOGING IN CHILI.

Een der grootste massa-betogingen in de Chileense geschiedenis werd gehouden als bewijs van steun voor de maatregel, waardoor de betrekkingen met de As verbroken werden. Tegelijkertijd werd er bij de Regering op aangedrongen de vijfde colonne uit te roeien en de Sovjet Unie te erkennen.

Naar schatting 100.000 mannen en vrouwen, die opschriften droegen van: „Concentratiekampen voor de spionnen", „Uitroeiïng van de Vijfde Colonne", „Erkenning van de Sovjet Unie" en „Alles voor de overwinning van de Democratieën", paradeerden over het plein voor het Regerings Paleis en luisterden naar redevoeringen van President Rios en andere politieke leiders.

Duizenden vertegenwoordigden radicale, socialistische, democratische en communistische partijen alsook vakbonden en „Eenheid voor de Overwinning", een organisatie van aanhangers der Verenigde Volken.

Grote delegaties van onderdanen der verschillende geïnvadeerde landen, als Frankrijk, Joegoslavië, Tsjechoslowakije, **Nederland**, Polen etc. alsmede anti-fascistische organisaties zulke als „Vrij Duitsland" en „Vrij Italië" namen aan de demonstratie deel. Vluchtelingen van Republikeins Spanje zonden een grote afvaardiging. Een grote politiewacht beschermde de Ambassade van Franco's Spanje, waarlangs de demonstranten marcheerden.

Andere deelnemende groepen waren het Patriottisch Jeugdfront, de Bond van Intellectuelen, de Studentenbond, de Vereniging van Professoren en de Nationale Falange Partij, die de Christelijke socialistische idealen verkondigt.

Onder de lijst van redenaars behoorden Arturo Riveros, Voorzitter van de Radicale partij, Salvador Allenge, Secretaris van de Socialistische partij, Carlos Contreras Labarca, Secretaris van de Communistische partij, de Conservatieve Senator Eduardo Cruz Coke, de Liberale Senator Gregorio Chunaegui, Bernardo Ibanez. Secretaris van de Arbeidersbond en Cesar Godoy, Leider van de Socialistische Arbeiders Partij. Riveros was de eerste spreker. Hij werd gevolgd door Rios. Marmaduque Grove, de verslagen leider van de Socialistische partij, hield een onaangekondigde redevoering (Santiago de Chile, (AP) 28.1).

Nederland.

ALWEER TWEE NEDERLANDERS GEËXECUTEERD

Op 19 Januari hebben de Duitsers doodgeschoten: **Benedictus Hymans** uit Den Haag wegens handtastelijk optreden tegen een lid van de Duitse politie.

Op 18 Januari hebben de Duitsers doodgeschoten: **Oskar Fichter**, 44 jaar, een Groninger „wegens handelingen tegen het Duitse Rijk in illegale communistische activiteit."

DE PRINSES KEERT HUISWAARTS.

Dr. Puddicombe heeft bekend gemaakt, dat Prinses Juliana en Prinses Margriet Francisca eerstdaags huiswaarts zullen keren. Moeder en dochter maken het uitstekend.

HARE MAJESTEIT BELOONT ZEELIEDEN.

H.M. de Koningin heeft een aantal officieren en manschappen van de Nederlandse koopvaardijvloot onderscheiden voor moed, betoond bij de landingsexpeditie in Noord-Afrika. Een kapitein ontving de Militaire Willemsorde 4de klasse. Vier mannen kregen het Bronzen oorlogskruis en twee het Kruis van Verdienste.

DE HERORGANISATIE VAN DE WERELD.

Minister Dr. Hubertus J. van Mook heeft gesproken in Constitution Hall te Washington, als eerste van een rij sprekers over en voor de Verenigde Naties". Zijn onderwerp luidde:

„De bezette landen slaan de blik vooruit". Dr. H. J. van Mook drukte zijn vertrouwen in de geestelijke gesteldheid van de volken in de bezette landen uit. „Zij zijn en blijven ononderworpen, zij wachten met ongeduld op de dag dat zij kunnen medehelpen een betere nieuwe wereld te bouwen, gegrondvest op de beginselen der democratie. Zij zullen gereed staan deel te nemen aan de her-organisatie der wereld zelfs wanneer deze het brengen van offers door hen vraagt. Doch deze organisatie zal democratisch moeten zijn en hun stem zal moeten meetellen in de uiteindelijke beslissingen. Honderdtachtig millioen mensen worden door de Duitsers, tweehonderd millioen door de Japanners onderdrukt en geterroriseerd. Doch hun geest is, niet overwonnen en zij strijden niet alleen om den vijand uit hun huis te werpen, doch ook om recht te doen wedervaren aan hun land, om als deelhebber te fungeren in het hervormen dezer wereld".

„VRIJ NEDERLAND" IN EUROPA BEGINT DERDE JAAR.

Het „ondergronds" in Europees Nederland verspreide blad „Vrij Nederland" [niet te verwarren met het gelijknamige buitenlandse weekblad van de Nederlandse kolonie te Londen] drukt in het eerste nummer van zijn derde jaargang, het volgende hoofdartikel af:

„Vrij Nederland" gaat zijn derde jaar in. Dit betekent dat wij, sedert het Nederlandse volk verraderlijk is overvallen, twee jaar leven onder Duitse terreur en onderdrukking. Daarom zullen wij dit feit niet feestelijk gedenken, want wanneer Nederland bevrijd is zal ons blad zijn taak hebben volbracht en beëindigd. Daar dit echter nog niet het geval is gevoelen de redacteuren een zekere trots dat zij „derde jaar" boven dit blad kunnen drukken. Ons blad is gesticht in een van de donkerste tijden van ons volksbestaan en het bedoelt te zijn een licht in de nacht en een vlam van weerstand, solidariteit en hoop. Twee jaren lang hebben wij het vuur brandende gehouden. Behalve tijd en arbeid hebben vele onzer medewerkers grote persoonlijke offers gebracht, sommige zelfs dat van hun leven. Wij moeten hun namen nog geheim houden, doch de lezers van dit blad weten, dat „Vrij Nederland" niet slechts met inkt, doch ook met bloed van dozijnen Nederlanders is geschreven. Wij willen hunner hier herdenken zonder mooie woorden, omdat zij slechts een antwoord op hun offer wensen: „zet ons werk voort". Welnu, dit geschiedt. Hier is het eerste nummer van onze derde jaargang".

TOENEMENDE ZENUWACHTIGHEID.

De Duitsers hebben een order uitgevaardigd dat dreigt met executie van en zware straffen voor hen die sabotage plegen of op andere wij[illegible]en de orde verstoren. Tegelijkertijd zijn de bevolkingen van verschillende dorpen en steden gezamenlijk ernstig gewaarschuwd. Andere gemeenten kregen hoge boeten. Verder zijn h[illegible]ier en daar „vrijwillige" burgerwachten op last van de Duitsers ingesteld om de orde en rust te bewaren. Toen[illegible]emende zenuwachtigheid is het deel [illegible]der onderdrukkers. De Duitsers hebb[illegible]en zelfs gedreigd met executie van gij[illegible]zelaars indien men zich niet rustig hi[illegible]eld.

HET VERDELEN DER [illegible]AANTJES.

De bonzen van de N.S.B. werpen elkaar de bal toe. Het za[illegible] niet lang meer duren, maar voorlopi[illegible]g worden de vette kluifjes verdeeld tus[illegible]sen de voor[illegible]naamsten der kwispelstaa[illegible]rtende verraders. Van Genechten kr[illegible]ijgt de vetste want hij is een dubbele [illegible] verrader. Gedurende Wereldoorlog I [illegible] verried hij zijn Belgische vaderland. N[illegible] verried hij Nederland, waar hij v[illegible]iligheid zocht en vond tegen het dood[illegible]vonnis, dat in België tegen hem was uitgesproken. Van Genechten is nu on[illegible]theven van zijn post als procureur-gene[illegible]raal bij het Gereechtshof te 's Gra[illegible]enhage en benoemd tot Commissaris [illegible] van de provincie Zuid-Holland.

Goedenwaagen, die [illegible] vóór Mei 1940, ondanks zijn vele po[illegible]gingen daartoe, nooit een hoogleraars[illegible]toel heeft kunnen bemachtigen, is nu tot hoogleraar in de wijsbegeerte aan de universiteit te Utrecht benoemd. Zijn plaats als secretaris van het Departement voor Volksvoorlichting en voorzitter der Koeltoerkamer zal nu worden ingenomen door N.S.B.-er Mr. H. Reydon uit Haarlem.

Bekendmaking

Lijst van per heden geldende maximumprijzen voor den kleinhandel:

1. Boter merk „Swift"	per blik van 10 lbs	f 10.10
	per blik van 5 lbs	„ 5.75
	per blik van 400 gram	„ 1.10
	per blik van 200 gram	„ 0.57
	per ½ kg uitgewogen	„ 1.35
merk „Tulipan"	per blik van 10 lbs	„ 9.40
	per blik van 5 lbs	„ 6. -
	per blik van 1 lbs	„ 1.20
	per ½ kg uitgewogen	„ 1.35
merken „Pons" en „Guajirita"	per blik van 25 lbs	„ 26.95
	per ½ kg. uitgewogen	„ 1.25
merk „Guarina"	per blik van 4 lbs	„ 5.25
	per blik van 1 lb	„ 1.45
merk „Guajirita"	per blik van 180 gram	„ 0.70
2. Bruine Suiker	per ½ kg	„ 0.15
3. Cigaretten Amerikaansche per doos van 10 pakjes	à 20 stuks	„ 3.80
	per pakje van 20 stuks	„ 0.425
4. Corned Beef „Libby" & „Swift"	per blik van 12 oz	„ 0.59
	per blik van 8 oz	„ 0.40
„Hereford"	per blik van 12 oz	„ 0.51
alle andere merken	per blik van 12 oz	„ 0.55
	per blik van 8 oz	„ 0.40
5. Gedroogde en gezouten visch	per ½ kg	„ 1.10
6. Kippeneieren	per stuk	„ 0.18
7. Lucifers		
merken „Sweet Life", Fire Chief" „Lite King" en „Ohio"	per pak van 10 of 12 doosjes	„ 0.25
alle andere merken	per pak van 10 of 12 doosjes	„ 0.20
8. Mais	per kg	„ 0.25
	per cana (0.75 kg)	„ 0.19
9. Maismeel	per cana (0.75 kg)	„ 0.23
10. Melk in blik „Gloria" en „Pet"	per blik van 14½ oz	„ 0.28
	per blik van 6 oz	„ 0.14
„Carnation", „Ideal" en „Chilford"	per blik van 14½ oz	„ 0.27
	per blik van 6 oz	„ 0.14
alle andere merken	per blik van 14½ oz	„ 0.26
	per blik van 6 oz	„ 0.13
11. Red Snapper	per kg	„ 1.15
12. Rijst Amerikaansche	per ½ kg	„ 0.32
Surinaamsche	per ½ kg	„ 0.20
13. Witte Suiker	per ½ kg	„ 0.22
	per zakje van 5 lbs	„ 0.775
14. Zaklantaarnbatterijen (alle maten één-cellige batterijen)	per stuk	„ 0.28

Voor den groothandel

1. Boter merk „Swift"	per kist van 6 blik. à 10 lbs	„ 50.35
	per kist van 12 blikken à 5 lbs	„ 57.40
	per kist van 48 blik. à 400 gr.	„ 43.60
	per kist van 100 bl. à 200 gr.	„ 47.60
merk „Tulipan"	per kist van 10 blik. à 10 lbs	„ 78.30
	per kist van 12 blik. à 5 lbs	„ 66. —
	per kist van 50 blik. à 1 lbs	„ 50.—
merken „Pons" en „Guajirita"	per kist van 2 blikken à 25 lbs	„ 50.—
merk „Guarina"	per kist van 6 blikken à 4 lbs	„ 28.75
	per kist van 24 blikken à 1 lbs	„ 31.25
merk „Guajirita"	per kist van 48 blik. à 180 gr.	„ 28.75
2. Bruine Suiker	per baal van 100 lbs	„ 9.05
3. Gedroogde en gezouten visch	per kist van 100 lbs netto	„ 62.—
4. Gezouten Varkenskoppen U.S.A.	per vat van 200 lbs	„ 59.75
Argentinië	per vat van 200 lbs	„ 49.—
5. Gezouten Varkensstaarten U.S.A.	per vat van 100 lbs	„ 43.85
Argentinië	per vat van 200 lbs	„ 94.20
6. Melk in blik „Gloria" en „Pet"	per kist à 48 blikken à 14½ oz	„ 11.35
	per kist à 96 blikken à 6 oz	„ 11.35
„Carnation", „Ideal" en „Chilford"	per kist à 48 blikken à 14½ oz	„ 10.90
	per kist à 96 blikken à 6 oz	„ 10.90
alle andere merken	per kist à 48 blikken à 14½ oz	„ 10.55
	per kist à 96 blikken à 6 oz	„ 10.50
7. Witte Suiker	per baal van 100 lbs	„ 14.65
	per baal v. 20 zak. à 5 lbs elk	„ 13.65

Het publiek wordt dringend verzocht om bij overtreding van bovengenoemde prijzen onmiddellijk het Bureau voor Sociale en Economische Zaken te waarschuwen. Binnengekomen klachten worden onder geheimhouding van namen behandeld.

Het Hoofd van het Bureau voor Sociale- en Economische Zaken

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Londen:** De radio van Moskou zeide, dat de Duitse verliezen sedert het begin van het Russische winteroffensief in November, meer bedragen dan het aantal manschappen van Napoleons grote leger, dat Rusland invadeerde in 1812. Napoleons invasieleger omvatte 600.000 Fransen, Duitsers en Italianen. Zij staken de rivier Niemen op 24 Juni over, doch slechts 100.000 bereikten Vilna op 6 December.

— **Londen:** De radio van Rome zeide heden, dat de mobilisatie van al Bulgarije's hulpbronnen bevolen is na een conferentie tussen Tsaar Boris en de leden van een Delegatie onder leiding van den Voorzitter van het Parlement.

— **Londen:** Lord Beaverbrook, vroeger cabinetsminister, vroeg om een open debat in het Parlement over de hulp aan Rusland om vast te stellen of de verschepingen van vliegtuigen en tanks „snel zijn toegenomen gedurende de laatste maanden".

— **New York:** De radio van Berlijn zeide in een bericht uit Tokio, dat het Japanse cabinet een begroting van 12.344.000.000 yen heeft goedgekeurd voor het komende belastingjaar met uitzondering van het bedrag, dat opzij gezet is voor militaire doeleinden. (Een „yen" was ongeveer 44 centen vóór de oorlog).

— **Londen:** Het Duitse communiqué zeide: „In een vastberaden verdediging sloegen onze legers vijandelijke massa-aanvallen af" aan het Oostelijk front.

— **Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika:** Generaal Giraud, de Hoge Commissaris voor Frans Noord- en West-Afrika, zeide op een persconferentie, dat hij geen „politieke quaesties" had opgenomen met den Leider der Strijdende Fransen toen beiden tezamen werden gebracht tijdens de Conferentie van Roosevelt en Churchill te Casablanca. Hieraan voegde hij toe: „Er is geen quaestie van een enkele verenigde Franse beweging over de gehele wereld op het ogenblik. Wij vestigen een blijvend contact met het oog op critieke economische en militaire quaesties".

— **Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika:** Het Geallieerde communiqué luidt:

„Er is geen verandering in de grondsituatie. Gevechtsvliegtuigen vielen vijandelijk troepen in de Ousseltiavallei aan en pantservoertuigen verder naar het Noorden. De haven van Sfax werd hevig gebombardeerd door formaties van onze vliegtuigen. Vele branden werden achtergelaten. 6 Vijandelijke vliegtuigen werden neergeschoten. Het gebied van Pont du Fahs werd gebombardeerd in de nacht van 27 op 28 Januari. 2 Onzer vliegtuigen worden vermist van deze operaties. Gisterenavond wierpen enkele vijandelijke vliegtuigen bommen op het gebied van Algiers. 3 Vijandelijke bommenwerpers werden vernietigd".

De Pausen als Vredevorst-VII

PIUS XII EN ROOSEVELT.

20 VREDESPUNTEN.

Toen in Mei 1940 de inval plaats vond in De Nederlanden, België en Luxemburg, zond Zijne Heiligheid brieven aan de staatshoofden van deze drie landen. Openlijk veroordeelde de Paus ook deze inval, welke door niets gerechtvaardigd werd, en prompt werd Hem dit door de Italiaanse bladen (Italië was nog niet in oorlog) verweten als zijnde in strijd met de onzijdigheid als souverein van een neutrale staat.

Opspeurbureau.

Het Vaticaanse Opspeurbureau, reeds in 1939 ingericht, werd omstreeks deze tijd uitgebreid en onder de leiding gesteld van den Bisschop van Pionia, Monsignore Alexander Evreinoff. Monsignore Evreinoff, Rus van geboorte, later gezantschaps-secretaris van de Keizerlijke Russische Legatie te Constantinopel en daarna overgegaan tot de Katholieke Kerk, had door zijn lange diplomatieke carrière ervaring voor dit werk. Het Opspeurbureau, dat evenals het Rode Kruis formulieren doorzendt, maar zich toch vooral toelegt op het opspeuren van zoek geraakte mensen, werkt in Rome met een staf van meer dan 100 man. Ook het gehele netwerk van nuntii en bisschoppen over de gehele wereld is ingeschakeld.

Taylor.

Ook de pauselijke diplomatie stond niet stil, getuige de ontvangst ten Vaticane van Roosevelts persoonlijken vertegenwoordiger, Myron Charles Taylor. Na zijn eerste verblijf ten Vaticane, bracht Taylor in September 1942 wederom een bezoek aan het Vaticaan, waar hij veertien dagen verbleef, en daarna terugkeerde via Madrid (bespreking met Gomez Jordana, Minister van Buitenlandse Zaken), Lissabon (besprekingen met Salazar) en Londen (besprekingen met velen). Geruchten ten spijt, verklaarde Taylor bij zijn terugkeer in de Verenigde Staten, dat hij geen vredesvoorstellen had overgebracht. Verder werd niets bekend gemaakt.

Ofschoon de Heilige Stoel deze niet solliciteerde, werd het aantal diplomatieke vertegenwoordigingen ten Vaticane uitgebreid. In totaal bestaan er thans diplomatieke betrekkingen tussen het Vaticaan en 40 staten. Zijn naar aller gevoelen de twee grootste vredesstichters op het ogenblik Pius XII en Roosevelt, behalve Trait d'Union Taylor is het van belang, dat Harold Tittmann als zaakgelastigde van Roosevelt kort na Taylors laatste bezoek zijn vaste intrek nam in het Vaticaan. Ook hier zal latere geschiedenis eerst doen zien, welke rol Pius XII in het stichten des vredes en het verlichten der ellenden gespeeld heeft.

Wij moeten ons beperken tot Pius' des XIIen woorden. In zijn toespraken bij audiënties gewaagt de Paus blijkens de berichten altijd van de vrede. In preken bij verschillende gelegenheden spreekt Hij van de vrede. Maar het zijn met name de vier kerstboodschappen, waarin Pius XII zijn mening over de vrede en de komende wereldorde heeft openbaar gemaakt.

Enkele dagen geleden, op 13 Januari jl., hebben wij de volledige text van de laatste kerstboodschap opgenomen. Pius XII heeft het verkozen in plaats van door middel van een encycliek telkens in korte kersttoespraken zijn ideeën wereldkundig te maken.

De betekenis hiervan is duidelijk voor ieder, die de moeite neemt ze te lezen. De Paus behandelde in Zijn eerste kerstboodschap (1939) de algemene vredeseisen, toen in 1940 de V-campagne over de wereld ging, kondigde de Paus 5 V-punten af, waarin de victorie over haat, wantrouwen, machtswellust, ongelijkheid en zelfzucht werd bepleit als noodzakelijk voor de grote Victorie, die komen ging: in 1942 begonnen in de Britse couranten vooral artikelen over een nieuwe wereldorde toe te nemen in aantal, het werd een lawine en tot op de huidige dag stort die lawine van boeken en artikelen zich over de mensheid neer, zonder dat er vele parelen van grote waarde in gevonden worden: Pius XII kwam aan het eind van het jaar, waarin jan en alleman had gemeend het wereldvraagstuk op te lossen, met gedegener kost, 5 nieuwe punten zonder welker verwezenlijking het niet tot een nieuwe orde zal komen. En om de algemene beginselen van een nieuwe orde nog verder uit te werken, volgde de laatste kerstboodschap over de „ster des vredes".

Mogen wij deze artikelenreeks over het vredeswerk der laatste vijf pausen besluiten met een korte samenvatting van de viermaal vijf punten van onzen regerenden paus.

De Kerstboodschap van 1939.

Deze is de oudste en heeft de grootste bekendheid verworven. De Atlantische Brief van Roosevelt en Churchill van 1941 en de Zeven Vrijheden van Roosevelt en Wallace van 1942, welke wij reeds volledig en tezamen met de 5 punten van Pius XII van 1939 hebben gepubliceerd in „Dagblad Amigoe di Curaçao" van 19 December 1942, dragen duidelijk de sporen hiervan.

1. Het recht om te leven. Een fundamentele eis voor een eerzame en rechtvaardigde vrede is het levensrecht en de vrijheid van alle landen, groot en klein, sterk en zwak. De wil om te leven in het ene land mag nimmer het doodvonnis van een ander land of volk zijn. Waar ter wereld de gelijkheid dezer rechten is vernietigd, beschadigd of zelfs maar in gevaar is, daar vereist de juridische orde herstel, niet door middel van het zwaard der zelfzuchtigheid, maar op een basis van rechtvaardigheid. Dit eerste punt van Pius XII was richting-gevend voor het geheel van de Atlantische Brief.

3. Ontwapening.

Om een ware vrede te bestendigen moeten de volken bevrijd worden van de slavernij der bewapeningsindustrie en van het gevaar, dat materiële kracht de aanrandster in plaats van de verdedigster van het recht worde. Ook dit punt oefende invloed op de Atlantische Brief en wel op punt 8 daarvan.

3. Internationale rechtshandhaving.

De landen moeten lering trekken uit het verleden. Dit voor wat betreft de schepping of instelling van internationale instellingen. De vestiging van juridische instellingen is van beslissend belang voor het aanvaarden van een vredesverdrag en voor het vermijden van willekeurige en eenzijdige overtredingen of verklaringen. De Paus, kennelijk denkende aan de Volkenbond, vond hierin geen navolging in de Atlantische Brief. De politici, geen idealisten, geloven niet meer in zulk een instituut. De Paus wel.

4. De rechten der minderheden.

De behoeften en rechtvaardige verlangens van landen en volken en van raciale minderheden moeten erkend worden. Zowel punt 4 als punt 2 van de Atlantische Brief nemen dit punt van den Paus, nader omschreven, over.

5. Erkenning van de zedenwet.

Ook regeerders van volken moeten de zedenwet aanvaarden, die alleen gezag en bindende kracht geeft aan verdragen, die worden aangegaan. Ook dit punt vindt men niet terug in de Atlantische Brief of in de Zeven Vrijheden. Het is duidelijk, dat men, zowel bij vriend als vijand, tot erkenning van de zedenwet zal moeten komen, zonder welke alles op losse schroeven staat.

De Kerstboodschap van 1940.

1. Overwinning over de Haat.

De overwinning over de haat, welke de landen en volken verdeelt, en de vernietiging van systemen en handelingen, welke deze haat voeden, is nodig voor de vrede.

2. Overwinning over Wantrouwen.

Het wantrouwen paralyseert alle internationale rechtsnaleving en verhindert het eerlijke wederzijdse vertrouwen. Overwinning over dit wantrouwen en terugkeer tot de principes van onderling vertrouwen, zullen eveneens nodig blijken voor de vestiging van de vrede. Grondslag der rechtvaardigheid is trouw, betrouwbaarheid en de waarheid van het gegeven woord.

3. Overwinning over Macht.

De utilitaristische opvatting, dat macht recht is, moet absoluut overwonnen worden. Macht kan nimmer recht scheppen. Dit wanbeginsel is gedoemd om alle internationale betrekkingen te verkrachten en kan nimmer aanvaard worden door kleine natiën.

4. Overwinning over Ongelijkheid.

Ook de machtsconflicten, welke ontstaan uit het verbroken evenwicht van de wereldeconomie, moeten overwonnen worden, alvorens men aan vrede kan denken. Een nieuwe economische ordening moet langzamerhand worden ontwikkeld en deze moet allen natiën de middelen verschaffen om voor al haar inwoners een gepaste levensstandaard te vestigen.

5. Overwinning over het Egoïsme.

Het egoïsme vertrouwt op eigen macht, besmeurt de eer en de vrijmachtigheid der natiën, even goed als de gezonde, rechtvaardige en welgeordende vrijheid der individuen. Deze ik-zucht moet vervangen worden door een Christelijke solidariteit van een wettelijk en economisch karakter, en door een broederlijke samenwerking der natiën.

De Kerstboodschap van 1941.

1. Onschendbaarheid der Staten.

Binnen de grenzen van een nieuwe orde, gegrondvest op de zedenwet en morele beginselen, is er geen plaats voor aanranding der vrijheid, de onschendbaarheid en veiligheid der andere staten, ongeacht hun gebiedsdeel of hun verdedigingsmacht.

2. Rechten der Minderheden.

Het is juist Wereldoorlog II geweest, waarin de rechten van kleine landen en van minderheden in grote landen, beknot of aangerand werden. Reeds in zijn kerstboodschap van 1939 had Pius XII het over de rechten de minderheden (punt 4) en ook de punten 2 en 4 van de Atlantische Brief gewagen ervan. De Paus beklemtoont dit punt thans nogmaals door er op te wijzen dat binnen de grenzen van een nieuwe orde, gegrondvest op de zedenwet en morele beginselen, er geen plaats zal zijn voor openlijke en heimelijke onderdrukking van culturele of taalkundige eigenaardigheden van nationale minderheden (de ramp van Zuid-Oost Europa) ook zullen haar economische hulpmiddelen niet bekont of verhinderd mogen worden, en haar nationale vruchtbaarheid zal aan geen perken of vernietiging mogen worden blootgesteld.

3. Het ophopen van middelen.

Binnen de grenzen van een nieuwe orde, gegrondvest op de zedenwet en morele beginselen, is er geen plaats voor het koude en berekenende egoïsme, dat er toe neigt om economische middelen en materialen welke voor allen bestemd zijn, op te hopen in zulk een mate, dat natiën, welke door de natuur minder rijk bedeeld zijn er geen toegang toe hebben.

4. Geen totale oorlog.

Binnen de grenzen van een nieuwe orde, gegrondvest op de zedenwet en morele beginselen, is er, wanneer eenmaal de gevaarlijke beginselen van een gewapend conflict uit de weg geruimd zijn, geen plaats meer voor totale oorlogvoering of voor een krankzinnige bewapeningswedloop (zie punt 2 van de Kerstboodschap van 1939 en punt 3 van de Atlantische Brief en hetgeen reeds door ...... Leo XIII in 1899 verkondigd werd — „Dagblad Amigoe di Curaçao" van 15 Januari 1943).

5. Geen vervolging.

Binnen de grenzen van een nieuwe orde, gegrondvest op de zedenwet en morele beginselen, is er geen plaats voor vervolging van godsdienst en kerk.

De Kerstboodschap van 1942.

1. De waardigheid en de rechten van den menselijken persoon.

Geen kuddevorming, noch individualisme, doch bevordering van sociale instellingen op alle gebieden des levens is nodig, echter zo, dat de persoonlijke verantwoordelijkheid verzekerd en gewaarborgd zij, zowel in de aardse als in de eeuwige orde der dingen. Hieruit volgen rechten:

a) het recht om het lichamelijk, verstandelijk en zedelijk leven te onderhouden en te ontwikkelen en in het bizonder het recht op godsdienstige vorming en opvoeding; b) het recht om God te dienen zowel in het particuliere als in het openbare leven en het beoefenen van vrome liefdewerken; c) het recht om te huwen en de plicht van het huwelijksleven na te komen; d) het recht op een huiselijke gemeenschap; e) het recht om te werken als het onmisbare middel om het huisgezin te onderhouden; f) het recht van vrije keuze van de levensstaat en daaruit volgend het recht om priester en religieus te worden; g) het recht op het gebruik der stoffelijke goederen rekening houdend met zijn verplichtingen en de sociale beperkingen.

2. Verdediging van de sociale eenheid en in het bizonder van het huisgezin.

Het onontbindbare huwelijk (de wel-ontbindbaarheid sticht een chaotische wereldtoestand) moet zich kunnen ontplooien in geestelijk en tijdelijk opzicht. De Paus stimuleert de idee van godsdienstvrijheid, reeds in punt 5 van 1941 ter sprake gebracht.

3. De waardigheid en de rechten van de arbeid.

De arbeid moet weer gezien worden als een roeping, en met verwijzing naar de encyclieken van Zijn voorgangers (Rerum Novarum, Quadragesimo Anno) leert de Paus de noodzakelijkheid van rechtvaardige lonen.

4. Het herstel van de rechtskundige orde.

Dit herstel eist: a) een gerechtshof en een rechter, die hun richtlijnen ontlenen aan een duidelijk geformuleerd en bepaald recht; b) duidelijke rechtskundige maatstaven, die niet omver geworpen kunnen worden door een ongewettigd beroep op een veronderstelde algemeen gevoelen of door zuivere nuttigheidsoverwegingen; c) de erkenning van het beginsel dat zelfs de Staat en zijn gezagdragers en organisaties, die eveneens afhankelijk van haar zijn, verplicht zijn te herstellen en maatregelen terug te nemen, die schadelijk zijn voor de vrijheid, het eigendom, de eer, de vooruitgang of de gezondheid der individuen.

5. Het begrip van de Staat volgens de Christelijke geest.

De Staat moet gezien worden als zijnde in dienst van de menselijke gemeenschap. Ook voor de Staat gelden de normen van de zedelijkheid en de Staat zal moeten leren, „dat de laatste zedelijke grondslag en de universele geldigheid van regeren ligt in dienen".

EINDE.

Kerkberichten.

Week van 31 Januari t/m 6 Februari.

In de ritus der Dominicanen:

Zo.: Derde Zondag na het Octaaf van Driekoningen. [Derde van de zes Zondagen ter ere van den Heiligen Thomas van Aquino.]

Tevens feestdag van den H. Johannes Don Bosco.

Di.: 's Heren Opdracht (Maria Lichtmis).

Wo.: Eerste der 7 Woensdagen, die het feest van den Heiligen Jozef voorafgaan.

[**Vr.:** Eerste Vrijdag van de maand in het bizonder toegewijd aan het Heilig Hart.]

De Gelovigen worden dringend verzocht om zoveel mogelijk 's morgens na de H. Mis of 's middags vóór zons-ondergang te komen biechten.

KATHEDRALE ST. ANNA-KERK, Otrabanda.

Pastoor: M.J. v.d. Elsen O.P., tel. 1507

Zondag:

6.— H. Mis.
7.30 Kindermis.
9.— Hoogmis (N.)
17.— Lof.

Weekdagen:

6.— en 6.30 H. Mis.
Di.: 6.30 Gezongen H. Mis.
Wo.: 6.— Gezongen H. Mis ter ere van den H. Jozef.
Vr.: 6.— Gezongen H. Mis ter ere van het H. Hart.
Biechten: 's morgens na H. Mis, op verzoek en na 16 uur, maar vóór donker.

H. ROZENKRANSKERK, Pietermaai.

Pastoor: C. v.d. Looy, O.P. tel. 2170, spreekuren: 8 uur en 19.45 uur.

Zondag:

6.— H. Mis.
7.— H. Mis.
8.— Kindermis.
9.— Hoogmis (P.)
17.— Lof.

Weekdagen:

5.30 H. Mis (beh. Za.)
6.— en 6.30 H. Mis
Di.: 6.— Gezongen H. Mis.
Iedere avond om 18 uur Rozenhoedje.
Vr.: 6.— Gezongen H. Mis ter ere van het H. Hart.
Biechten: na Rozenhoedje. Zaterdag na 16 uur.

H. FAMILIE-KERK, San Mateo.

Pastoor: Th. Exler, O.P., tel. 2413.

Zondag:

5.— H. Mis.
6.15 H. Communie uitreiken.
6.30 H. Mis.
7.45 Kindermis.
9.— Hoogmis (P.)
17.15 Aanbiddingslof voor de mannen.

Weekdagen:

6.— en 6.30 H. Mis.
Di.: 6.30 Gezongen H. Mis en Offering der Kaarsen.
Wo.: 5.— Gezongen H. Mis met kleine toespraak (P.) ter ere van Sint Jozef.
Do.: 7.— Congregatie voor de meisjes.
17—18 Aanbidding voor de leden van de Eucharistische Bond (P.).
De gehele dag biechten.
Vr. 6.— Gezongen H. Mis ter ere van het H. Hart.
Biechten: na Rozenhoedje. Zaterdag de gehele dag.

KERK O.L.V. VAN DE BERG CARMEL, Groot Kwartier.

Pastoor P. Elie O.P., tel. 1967, spreekuur: 8 — 10 uur. Zon-, feest- en weekdagen.

Zondag:

5.30 H. Mis (P.)
7.30 Kindermis.
8.30 Hoogmis (N. en Eng.) ter intentie van de Onderwijzersvereniging Don Bosco.
17.— Lof.
Weekdagen: 6.30 en 7.— H. Mis.
Di.: 6.30 Gezongen H. Mis met kaarsenwijding.
Vr.: 6.30 Gezongen H. Mis ter ere van het H. Hart.
Za.: 7.— Gezongen H. Mis.
Biechten: elke dag na H. Mis en Zaterdagmiddag.

KERK VAN HET H. HART, Janwé.

Pastoor A. C. de Valk O.P., geen telef., spreekuur: 7 — 9 uur.

Zondag:

5.30 H. Mis.
8.30 Hoogmis.
17.— Lof.
Weekdagen: 6.30 H. Mis.
Vr.: 6.30 Gezongen H. Mis ter ere van het H. Hart.
Biechten: elke dag na H. Mis. Za. van 16 tot 18 uur.
Bovendien iedere dag na de H. Mis d.i. om 7 uur.

H. THERESIA-KERK, Wishi.

Pastoor H. Penninx O.P., geen telef., spreekuur 7 — 8.15 uur beh. Zondag.

Zondag.

6.— H. Mis (P.); 8.30 Hoogmis;
17.— Lof.
Weekd.: 6.30 H. Mis (behalve Za.)
Za.: 7.— Kindermis.
Biechten: 's morgens na H. Mis tot 8 uur. Zat. van 16 — 19 uur.

KAPEL ST. MARTINUS-GEST.

Zo.: 7.— H. Mis; 16.— Lof.
Weekd.: 6.— H. Mis.
Di.: 16.— Lof
Do.: 17.15 — 18.15 Aanbidding voor de vrede (N).

KERK H. FRANCISCUS VAN ASSISIE, Oranjestad — Aruba.

Pastoor Th. Bartel O.P., tel. 34, spreekuren: alle weekdagen van 7.15—8.15 uur, alsmede om 10 uur en om 18.30 behalve 's Zaterdags.

Zondag.

6.— H. Mis.
7.30 Kindermis.
8.45 Hoogmis.
17.30 Lof.
Iedere avond om 17.30 uur Rozenhoedje voor de vrede.

P. of N. achter een functie wil zeggen, dat preek of gebeden, resp. in de Papiamentse of Nederlandse taal gehouden worden.

SPORT - RUBRIEK.

Officiële Mededelingen
van
„De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD UITSLAGEN.
Van Zondag 24 Januari 1943.

Vriendschappelijke wedstrijd	S.U.B.T. 1 — Jong Holland	3—1

WEDSTRIJD PROGRAMMA

Zondag 31 Januari 1943:	Opening nieuwe Sportpark.
MUNDO	**NOBO**
Zondag 7 Febr. 1943: A-Klasse	S.U.B.T. 1 — Transvaal 1 (Rosberg)
Zondag 14 Febr. 1943: A-Klasse	Atlanta 1 — Jong Curaçao 1 (Oehlers)

SCHERPENHEUVEL.

Zondag 7 Febr. 1943: A-Klasse.	Scherpenheuvel 1 — Volharding 1 (Koeiman)
Zondag 14 Febr. 1943: A-Klasse	Scherpenheuvel 1 — Transvaal 1 (Viejou)

ATTENTIE HEREN SCHEIDSRECHTERS.

Vergadering voor alle aangesloten C.V.B.-scheidsrechters op Dinsdag 2 Februari a.s. des avonds om 20 uur in het R.K. Zeemanshuis, Klipstraat, alhier. Bij verhindering den Heer Viejou te waarschuwen.

HET BESTUUR.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Vr.: 29 Jan.:
Telegram Afdeling: Hr. Carrière, tel. 553; Hotel kamer 29.
Shipping & Supplies: Hr. De Roos, tel. 417, Negropont 33A.
Scheepvaart Afdeling: Hr. Barends, tel. 440, Emmastad 24.
Dok Afdeling: Hr. Van Hasselt, tel. 468 en Hr. Prins, tel. 331.

Prot. Gem. Emmastad: Kerkdiensten: Zondag 31 Januari 1943: 9.30 uur. Voorganger Ds. C. Th. Steenstra.